

ни від 21.12.2007. № 11 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0011700-07#Text>

5. Про затвердження Інструкції про порядок виконання міжнародних договорів з питань надання правової допомоги в цивільних справах щодо вручення документів, отримання доказів та визнання і виконання судових рішень : Наказ Державної судової адміністрації Міністерства юстиції України від 27.06.2008.№ 1092/5/54 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0573-08#Text>

Нестеренко Аліна Олександрівна,

*студентка 4 курсу факультету Цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Науковий керівник: асистент кафедри цивільного процесу,
Московчук Д. О.

ЕЛЕКТРОННИЙ ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ: СЬОГОДНІШНІ РЕАЛІЇ

Нормативного визначення поняттю «електронне правосуддя» законодавець в Україні не надає, проте в Рекомендації СМ/Рес (2009) 1 КМРЕ державам-членам від 18.02.2009 року зазначено електронне правосуддя як застосування інформаційно-комунікаційних технологій у реалізації правосуддя усіма зацікавленими сторонами в юридичній сфері з метою підвищення ефективності та якості державних служб, зокрема для приватних осіб та підприємств [1]. Держави-члени Ради Європи мають забезпечити можливість: відкриття провадження за допомогою електронних засобів; здійснення подальших процесуальних дій у рамках провадження в середовищі електронного документообігу; отримання відомостей про хід справи шляхом отримання доступу до судової інформаційної системи; отримання інформації про результати провадження в електронній формі (п. 3 Рекомендації Рес (2001) 3 КМ РЄ державам-членам «Щодо надання громадянам судових та інших юридичних послуг з використанням новітніх технологій») [2]. Електронний суд – це спеціальне програмне забезпечення, яке розробили для зручності як суду, так і учасникам справи, у випадках, коли немає можливості здійснювати правосуддя в звичайному режимі, зокрема це проведення судових засідань за межами судів, а також обмін доказами сторонами, сплата судового збору

та ін. В Україні електронне судочинство впроваджується через єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему (ЄСІТС). Ідеї впровадження ЄСІТС та здійснення правосуддя в електронній формі були ще у 2011 та у 2015 роках. Поетапне запровадження інструментів е-правосуддя планувалося відповідно до Указу Президента України «Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки» від 20 травня 2015 року, який не був втілений у повній мірі. Тільки у 2017 році, разом з прийняттям нових редакцій процесуальних кодексів, розпочалась масштабна модернізація безконтактного правосуддя. Крім впровадження ЄСІТС, в Україні презентували мобільний застосунок «eСуд», який повністю повторює функціонал підсистеми «Електронний суд», де можна: отримати повідомлення від суду – будь то повідомлення про надходження нових документів або повістки про виклик на судові засідання; сліdkувати за процесом – переглядати документи, починаючи з позовної заяви й аж до рішення суду; а також перевірити усі заяви, які колись надсилав до суду користувач цього застосунку.

На окрему увагу заслуговує процес впровадження електронного судочинства в умовах воєнного стану. Надскладні умови в яких опинилась наша країна змусили підлаштовуватись під сьогоднішні реалії, причому на всіх фронтах – в тому числі мова йде і про судочинство. Серед основних перешкод у здійсненні повного всебічного неупередженого правосуддя слід назвати перебої з електроенергією, що тягне за собою такі наслідки як відсутність доступу до електронної пошти суду, а також унеможливує документообіг в судах. Крім зазначених проблем, до них додається скорочення фінансового забезпечення судів. За словами судді Окружного адміністративного суду міста Києва Руслана Арсірія, сьогодні існує така ситуація, коли в судах не вистачає коштів на утримання необхідних каналів зв'язку, а це фактично означає що суд під загрозою залишитись без доступу до системи ЄСІТС та усіх її модулів. Суди ризикують опинитись в ситуації, в якій припиниться обмін процесуальними документами між судами; припиниться отримання документів, які були направлені через електронну пошту та через модуль «Електронний суд»; перестане поповнюватись база Єдиного державного реєстру судових рішень [3]. Слід зауважити, що проблеми функціонування електронного судочинства полягають не тільки в недостатньому фінансуванні в період війни, а й у нестабільності електропостачання. І хоча в липні ДСА

України за сприяння Мінцифри отримало 53 станції супутникового зв'язку StarLink, виявилось що ці станції також потребують електропостачання для того, аби вони функціонували. Іншими словами, у разі перебоїв або у повній відсутності електроенергії в певному регіоні, StarLink не може бути однозначною заміною.

На сьогодні ми бачимо складну ситуацію із застосуванням усіх засобів системи ЄСІТС для здійснення електронного судочинства, що насамперед пов'язано з війною. Воєнний стан сильно корегує цілі першорядної важливості, що змушує змістити акценти, зокрема це стосується й Електронного судочинства в Україні, що потребує якнайшвидшого настання миру задля подальшого розвитку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Рекомендації CM/Rec (2009) 1 КМРЕ державам-членам : від 18.02.2009 р. URL: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805d1961
2. Електронне судочинство: міжнародний досвід : монографія [Електронне видання] Одеса: Фенікс, 2020. 204 с. [URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/14039>]
3. Електронне судочинство в період воєнного стану: очікування та реальність. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/242253-elektronne-sudochinstvo-v-period-voyennogo-stanu-ochikuvannya-ta-realnist>

Новікова Дар'я Віталіївна,

студентка 4 курсу, факультету прокуратури та слідства

(кримінальної юстиції) Національного університету

«Одеська юридична академія»

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного процесу Цал-Цалко Ю. Ю.*

ПРИНЦИП ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЇ: РЕАЛІЗАЦІЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Умови воєнного стану негативно впливають на всі сфери життя в нашій країні, не винятком є і судова система. Тимчасова окупація територій, активні бойові дії стають причиною збільшення навантаження судів, які тепер мають займатися справами не тільки своєї територіальної юрисдикції. В даній роботі хочемо висвітлити принцип процесуальної економії і його практичну реалізацію під час воєнного стану.